

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Gabriely Bašné a Mgr. Aleny Krýlové v právní věci žalobce: **M. S.**, zast. Mgr. Štěpánem Janáčem, advokátem se sídlem Na Poříčí 12, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu ze dne 27. 7. 2012, čj. 10521/12-1500-106358,

t a k t o :

- I. Žaloba s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkumu rozhodnutí označeného v záhlaví tohoto rozsudku, jímž Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu zamítlo jeho odvolání a potvrdilo usnesení Finančního úřadu pro Prahu 9 (dále jen „správce daně“) ze dne 3. 2. 2012, čj. 38895/12/009916102216, kterým bylo zastaveno řízení o jeho žádosti o navrácení lhůty, k podání žádosti o vrácení přeplatku na dani z příjmů fyzických osob ve výši 229 440,- Kč, v předešlý stav.

Žalobce v žalobě nejprve shrnuje průběh správního řízení. V březnu 2004 uhradil správci daně, v souvislosti se zamýšleným stěhováním do USA, zálohu na daň z příjmů fyzických osob ve výši 250 000,- Kč; po návratu podal dne 24. 1. 2011 žádost o vrácení vzniklého přeplatku. Správce daně jeho požadavku nevyhověl rozhodnutím ze dne 8. 4. 2011, které bylo dne 8. 9. 2011 potvrzeno nadřízeným správním orgánem. Žalobce současně podle § 37 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, požádal o navrácení

lhůty pro podání žádosti o vrácení přeplatku v předešlý stav; důvodem zmeškání lhůty byl jeho pobyt mimo území České republiky, který odpadl až 24. 4. 2011. Správce daně žádost o navrácení lhůty zamítl; na základě nařízeného přezkumu bylo toto rozhodnutí zrušeno. Dne 3. 2. 2012 bylo vydáno rozhodnutí správního orgánu I. stupně, jímž správce daně řízení o žádosti o navrácení lhůty zastavil; Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu usnesení správce daně potvrdilo a odvolání žalobce zamítlo.

Žalobce považuje za chybný názor žalovaného, že žádost o navrácení lhůty v předešlý stav měla být podána nejpozději 12. 5. 2011. Současně zpochybňuje, že důvod zmeškání lhůty odpadl již dne 27. 4. 2011, přestože se toto tvrzení omylem objevilo i v jeho podání. Správní orgán je povinen zjišťovat skutečný stav věci, nikoli vzít za nesporné tvrzení daňového subjektu, když z ostatních okolností je zřejmé, že takové tvrzení nemůže být pravdivé. Uvádí, že důvodem zmeškání lhůty byl jeho dlouhodobý pobyt v USA a odpadnutí tohoto důvodu je spojeno se zmocněním právního zástupce. Dne 27. 4. 2011 zaslal žalobce svému právnímu zástupci emailovou poštou scan plné moci opatřené jeho podpisem. Dne 28. 4. 2011 podal právní zástupce žalobce blanketní odvolání proti rozhodnutí správce daně, aniž by k tomu byl zmocněn, neboť doposud nedisponoval písemnou plnou mocí. Dne 2. 5. 2011 obdržel právní zástupce žalobce písemnou plnou moc podepsanou žalobcem a datovanou ke dni 27. 4. 2011. Na základě jejího předložení správci daně byly právnímu zástupci poskytnuty bližší informace o daném případě. Dne 13. 5. 2011 právní zástupce žalobce doplnil již dříve podané blanketní odvolání a současně požádal o navrácení lhůty v předešlý stav. Vzhledem k tomu, že zastoupení vzniká na základě dohody o plné moci a že plná moc musí být udělena písemně, došlo k udělení plné moci až dne 2. 5. 2011; k uzavření dohody o plné moci totiž došlo až poté, co právní zástupce písemnou plnou moc opatřenou podpisem žalobce obdržel a přijal připojením své podpisové doložky. K odpadnutí důvodu zmeškání lhůty došlo jednak poté, co byl právní zástupce žalobce řádně zmocněn, a navíc v návaznosti na jeho seznámení se s okolnostmi případu dne 3. 5. 2011. Pokud tedy žádal žalobce o navrácení lhůty v předešlý stav podáním ze dne 4. 5. 2011, odeslaným dne 12. 5. 2011 a doručeným správci daně dne 13. 5. 2011, učinil tak v zákonné 15denní lhůtě po odpadnutí překážky, která mu v podání žádosti bránila. Napadené rozhodnutí je tak nezákonné.

Žalobce proto žádá soud, aby zrušil žalobou napadené rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě rekapituluje průběh správního řízení obdobně jako žalobce a odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Při posuzování splnění podmínek pro podání žádosti vycházel žalovaný ze skutečností uvedených žalobcem v jeho žádosti, konkrétně z toho, že důvodem zmeškání lhůty byl pobyt žalobce mimo území České republiky, přičemž tento důvod odpadl 27. 4. 2011, kdy po přestěhování z USA žalobce zmocnil svého zástupce k dořešení daňového přeplatku. V daném případě by bylo možné polemizovat o tom, kdy skutečně pominul důvod zmeškání lhůty. Jak sám žalobce uvádí, důvodem zmeškání lhůty byl jeho dlouhodobý pobyt v USA. Logicky se tak nabízí závěr, že k pominutí důvodu zmeškání lhůty došlo jeho návratem, a nikoli zmocněním právního zástupce. Žalobce se v České republice zdržoval minimálně od konce ledna 2011, kdy podal žádost o vrácení přeplatku na dani z příjmu fyzických osob, přesto správce daně akceptoval jako rozhodný okamžik den udělení plné moci, tedy 27. 4. 2011. Následné tvrzení žalobce, že toto datum bylo uvedeno omylem, považuje žalovaný za účelové. Již v odvolání proti rozhodnutí o přeplatku podaném emailem na podatelnu správce daně zástupce žalobce výslovně uvádí, že na základě plné moci udělené dne 27. 4. 2011 převzal právní zastoupení žalobce; akceptace je tedy z jednání právního zástupce zcela zjevná. Z razítka na obálce obsahující žádost o navrácení lhůty je patrné, že zásilka byla předána k poštovní přepravě dne 13. 5. 2011, nikoli 12. 5. 2011, jak tvrdí žalobce. Ze strany žalobce tedy nebyla dodržena

zákonná lhůta k podání žádosti o navrácení lhůty v předešlý stav. Žalovaný proto navrhl soudu, aby žalobu zamítl.

Podle § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Ze správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti:

Plnou moc pro své zastupování v daňovém řízení ohledně daně z příjmů fyzických osob, zejména ve věci žádosti o vrácení přeplatku, udělil žalobce Mgr. Štěpánu Janáčovi v Praze dne 27. 4. 2011.

Žádost o navrácení lhůty (pro podání žádosti o vrácení přeplatku) v předešlý stav, datovaná ke dni 4. 5. 2011, byla podána k poštovní přepravě 13. 5. 2011. Tato skutečnost vyplývá z data na štítku, který na obálku s písemností umísťují pracovníci pošty při převzetí zásilky k přepravě.

Rozhodnutím správního orgánu I. stupně bylo řízení o žádosti žalobce o navrácení lhůty v předešlý stav zastaveno podle § 106 odst. 1 písm. b) daňového řádu. Důvodem byla skutečnost, že v zahájeném daňovém řízení nastala jedna z podmínek pro zastavení řízení *ex officio* – žádost o navrácení lhůty totiž nebyla podána do 15 dnů ode dne, kdy pominul důvod jejího zmeškání.

Napadeným rozhodnutím Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu odvolání žalobce zamítlo a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdilo. V odůvodnění správní orgán uvedl, že s názorem žalobce, že plná moc byla právnímu zástupci žalobce udělena až dne 2. 5. 2011, nelze souhlasit. Plná moc je jednostranným právním úkonem zmocnitele, který osvědčuje existenci dohody o zastoupení. Plná moc byla udělena dnem jejího podpisu, tj. 27. 4. 2011; doručení originálu plné moci zplnomocněnému zástupci je právně irelevantní. Okamžik, s nímž spojuje žalobce odpadnutí důvodu zmeškání lhůty, nastal dne 27. 4. 2011. V daném případě nebyla dodržena zákonem stanovená 15denní lhůta k podání žádosti o navrácení lhůty. Jelikož důvod zmeškání lhůty odpadl dne 27. 4. 2011, měla být žádost o navrácení lhůty podána nejpozději do 12. 5. 2011. Písemnost však byla podána až dne 13. 5. 2011. Úkolem správního orgánu nebylo zkoumání naplnění závažného důvodu pro navrácení lhůty, nýbrž zkoumání naplnění předpokladů pro zastavení řízení.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Zákonem č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky (dále jen „zákon o finanční správě“), jenž nabyl účinnosti dne 1. 1. 2013, byla finanční ředitelství zřízená podle zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, zrušena. V souladu se závěrečnými ustanoveními zákona o finanční správě přešla působnost zrušených finančních ředitelství na nově vzniklé Odvolací finanční ředitelství, které se s ohledem na § 69 s. ř. s. stalo pasivně legitimovaným subjektem v tomto řízení.

Podle § 37 odst. 1 daňového řádu je osoba zúčastněná na správě daní oprávněna požádat správce daně o navrácení lhůty v předešlý stav.

Podle § 37 odst. 2 daňového řádu povolí správce daně ze závažného důvodu navrácení lhůty stanovené daňovým zákonem nebo správcem daně v předešlý stav, pokud před podáním žádosti lhůta již uplynula, a nově stanoví den jejího uplynutí.

Podle § 37 odst. 3 daňového řádu musí být žádost o navrácení lhůty v předešlý stav podána do 15 dnů ode dne, kdy pominul důvod zmeškání lhůty.

Podle § 27 odst. 2 daňového řádu je plná moc vůči správci daně účinná od okamžiku jejího uplatnění u tohoto správce daně.

Jak uvádí důvodová zpráva k daňovému řádu, „*instrument navrácení lhůty v předešlý stav by měl mít charakter výjimečného nástroje, kterým lze zmírnit dopady některých závažných životních situací. Neměl by tedy sloužit k podpoře osob, které bez existence objektivní překážky zmeškají stanovenou lhůtu a o plnění svých povinností se začnou aktivně zajímat až poté, co jsou v prodlení, resp. po prekluzi příslušného práva*“. Z povahy věci by se tudíž mělo jednat zejména o důvody objektivní, tj. takové, které nastaly nezávisle na vůli žadatele o navrácení lhůty. Cílem navrácení lhůty v předešlý stav je obnovení jejího běhu a stanovení nového dne jejího skončení.

Jádrem sporu v nyní projednávaném případě je posouzení, zda žalobce podal žádost o navrácení lhůty v předešlý stav u správce daně v zákonné 15denní lhůtě po odpadnutí důvodu zmeškání lhůty, či nikoli. Předmětem přezkumu je tedy procesní rozhodnutí o zastavení řízení.

Námitce, že žalobce udělil svému právnímu zástupci plnou moc dne 2. 5. 2011 a v důsledku toho byla jeho žádost o navrácení lhůty v předešlý stav podána v zákonné lhůtě, soud nepřisvědčil. Žalobce totiž v žalobě nesprávně směšuje dva hlavní pojmy smluvního zastoupení, a to dohodu o zastoupení a plnou moc, které je však zapotřebí od sebe důsledně odlišovat.

Daňový subjekt je oprávněn v daňovém řízení vystupovat osobně, nebo se může nechat zastupovat zmocněncem, kterého si zvolí. Ke vzniku takového smluvního zastoupení může dojít pouze na základě dvoustranného právního jednání, tj. svobodného a souhlasného projevu vůle zmocnitele a zmocněnce, tedy dohodou o zastoupení. Vzhledem k tomu, že tato dohoda zpravidla nebývá uzavřena písemně, zachycuje se obsah zmocnění v písemné plné moci. Na rozdíl od dohody o zastoupení je plná moc jednostranným právním jednáním zmocnitele, kterým zmocnitel potvrzuje a zmocněnec prokazuje existenci smluvního zastoupení. Plná moc tedy nevyžaduje výslovnou akceptaci ze strany zmocněnce, již by zmocněnec plnou moc podepsal s tím, že své zmocnění v uvedeném rozsahu přijímá.

Je pravdou, že dřívější právní úprava § 27 odst. 2 daňového řádu (do 28. 2. 2011) podmiňovala účinnost plné moci vůči správci daně doložením jejího přijetí zmocněncem. Jelikož tato úprava mohla být vykládána i tak, že by odporovala povaze plné moci, došlo s účinností od 1. 3. 2011 k novelizaci předmětného ustanovení zákonem č. 30/2011 Sb., jímž byla rozporuplná pasáž ze zákona vypuštěna. Lze se však domnívat, že zákon v případě této nepřesné formulace požadoval od zmocněnce předložení písemné dohody o zastoupení, a nikoli zmocněncem podepsanou plnou moc. Nicméně na plnou moc žalobce ze dne 27. 4. 2011 se však již aplikovala nová právní úprava, která doložení přijetí zmocnění nevyžadovala.

Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 30. 1. 2003, sp. zn. I. ÚS 433/01, konstatoval, že „*právní vztah u dobrovolného zastoupení vzniká mezi zastoupeným a zástupcem na základě smlouvy (často nepřesně označované jako dohoda o plné moci), a k jeho obsahu patří právo zástupce zastupovat zastoupeného v dohodnutém rozsahu. Plná moc je jednostranný právní úkon zastoupeného, jenž je adresován třetím osobám, kterým se dává na vědomí, že zástupce je oprávněn zastoupeného zastupovat a v jakém rozsahu (plná moc je pouhým osvědčením existence práva určité osoby zastupovat jinou osobu).*“

Za vznik smluvního zastoupení je proto zapotřebí považovat den, kdy mezi zmocněncem a zmocnitelem došlo k uzavření dohody o zastoupení, přičemž udělení plné moci zmocnitelem pouze navenek osvědčuje, že k uzavření takové dohody mezi subjekty došlo. V nyní posuzovaném případě je rozhodným dnem 27. 4. 2011. Z textu žaloby i jejích příloh (konkrétně z kopií emailové korespondence mezi žalobcem a jeho právním zástupcem) je patrné, že 27. 4. 2011 se žalobce s Mgr. Štěpánem Janáčem dohodli na smluvním zastoupení; rozsah a jednotlivá oprávnění zmocněnce byly upřesněny v plné moci, kterou žalobci zaslal zmocněnec a kterou ještě téhož dne žalobce podepsal a zmocněnci odeslal zpět. Lze proto shrnout, že všemi výše uvedenými úkony vyjádřili zmocněnec i zmocnitel svou vůli být vázáni dohodou o zastoupení. Výslovná akceptace zmocnění, učiněná podepsáním plné moci zmocněncem, není z hlediska posuzování vzniku zastoupení právně relevantní, neboť, jak již soud uvedl výše, konkludentní akceptaci zmocnění zmocněncem lze dovodit z jeho jednání, navíc plná moc je jednostranným právním jednáním zmocnitele.

Vzhledem k tomu, že plná moc byla právnímu zástupci udělena žalobcem 27. 4. 2011, odpadl téhož dne i důvod zmeškání lhůty. V souladu s ustanoveními daňového řádu o běhu lhůt (§ 32 a násl.) začala zákonná 15denní lhůta k podání žádosti o navrácení v předešlý stav běžet následujícího dne, tj. 28. 4. 2011; posledním dnem lhůty byl 12. 5. 2011 (čtvrtek). Podle § 35 odst. 1 písm. b) daňového řádu by byla lhůta zachována, byla-li nejpozději v poslední den lhůty podána u provozovatele poštovních služeb zásilka obsahující podání adresovaná věcně a místně příslušnému správci daně. Z data na obálce, v níž byla správci daně doručena žádost o navrácení lhůty v předešlý stav, je zřejmé, že žalobce, resp. jeho zástupce tuto zásilku podal k poštovní přepravě až dne 13. 5. 2011, tzn. po stanovené lhůtě, čímž se žádost stala nepřipustnou.

Soud neshledal, že by správní orgány porušily povinnost zjišťovat skutečný stav věci. Žalovaný v napadeném rozhodnutí řádně a logicky odůvodnil, na základě jakých skutečností dospěl k závěru, že dnem, kdy pominul důvod zmeškání lhůty, byl 27. 4. 2011 a že lhůta k podání žádosti o navrácení lhůty uplynula 12. 5. 2011.

S ohledem na vše shora uvedené soud uzavírá, že správní orgány postupovaly v souladu se zákonem, když opožděnou žádost žalobce o navrácení lhůty v předešlý stav posoudily jako zjevně právně nepřipustné podání dle § 106 odst. 1 písm. b) daňového řádu, a řízení o žádosti proto zastavily.

Žalobce tedy se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, soud žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za situace, kdy plně úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je

posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 20. listopadu 2015

JUDr. Eva P e c h o v á, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Sylvie Kosková